

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра освіти та управління навчальним закладом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович
Контактний телефон	+38(097)001-98-02 (viber)
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача (щовівторка з 11.00 до 13.00), а. 323, головний корпус КПУ (за попередньою домовленістю) <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message , viber

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Психологія освітньої діяльності» є обов'язковою для аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Вихідним положенням даної дисципліни є необхідність опанування майбутніми докторами філософії психологічних засад ефективного здійснення процесів навчання і виховання, чіткого розуміння відмінності між педагогічними та психологічними аспектами життєдіяльності закладів освіти, формування умінь виділяти психологічні механізми впливу соціально-економічних, історичних, соціально-культурних умов, у яких відбувається перебіг навчально-виховного процесу.

Практична цінність отриманих здобувачами знань та компетентностей убачається в здатності кваліфіковано виконувати типові функції в будь-яких закладах формальної та неформальної освіти згідно сучасних традицій (уявлень) під час майбутньої професійної самореалізації та кар'єрного зростання.

Курс передбачає отримання здобувачами освіти концептуальних, методологічних та емпіричних установок, які на довгі роки визначатимуть креативний, дослідницький характер їх освітньої, педагогічної або управлінської діяльності.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, квазіпрофесійних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема андрагогічних установок на використання життєвого та професійного досвіду майбутніх докторів філософії під час розв'язання навчальних кейсів.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять. Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу та подальше напрацювання необхідних поведінкових, мисленнєвих та інструментальних патернів відбувається також під час педагогічної практики і перевіряється не тільки у формі усної фахової співбесіди і виконання квазіпрофесійних завдань, а й під час підсумкової практичної демонстрації здобувачами необхідних і достатніх елементів психологічної компетентності, вияву сугестивних характеристик мовлення, невербальної поведінки на різних етапах атестаційного процесу, зокрема й під час захисту дисертаційної роботи в спеціалізованій вченій раді.

Семестровий контроль після завершення 3 семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи аспіранта. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Практ.	
3	90	32	16	-	16	58

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх докторів філософії визначених складових інтегральної, загальної та специфічної компетентності в межах спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення та ціннісних установок у галузі психології освітньої діяльності, які слугуватимуть основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з вихованням, навчанням та розвитком іншої людини.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомити здобувачів вищої освіти з загальними основами педагогіки та психології освітньої діяльності та психологічними засадами навчально-виховного процесу у закладах освіти (модуль 1);

– сформувані чіткі уявлення у здобувачів про наукові та практичні детермінанти організації психологічно комфортного середовища в закладах освіти (модуль 2);

– забезпечити формування навичок з психологічного аналізу педагогічної взаємодії педагогів та учнів (викладачів та студентів), а також навичок з запобігання виникненню педагогічних конфліктів (модуль 3).

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» пропонує дисципліну «**Психологія освітньої діяльності**» як один із обов'язкових інструментів та компонентів досягнення здобувачами 3-го рівня вищої освіти **інтегральної компетентності в спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки**, зокрема таких її складових:

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).

СК 5. Здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати здатність до ефективного спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.

ПРН 7. Демонструвати здатність до ефективної науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти (за профілем здобувача).

ПРН 9. Демонструвати здатність та розвинуте бажання безперервного розвитку і самовдосконалення протягом життя

Остаточне закріплення набутих діяльнісних та когнітивних компетентностей відбувається під час проходження педагогічної практики.

ПЛАН КУРСУ

Л – лекційних годин

С – кількість годин для самостійної роботи

П – кількість практичних годин

Назва змістових модулів та тема	Л	С	П	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1. Теоретичні основи педагогіки та психології освітньої діяльності				
Тема 1. Загальні основи педагогіки та психології освітньої діяльності	2	11	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті

				дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Психологічні засади навчально-виховного процесу у закладах освіти	2	11	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 2. Наукові та практичні детермінанти організації психологічно комфортного середовища в закладах освіти				
Тема 1. Фактори організації психологічно комфортного навчання у закладах освіти	2	11	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Психологічні засади інтерактивного навчання	2	11	2	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 3. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії та принципи запобігання виникненню педагогічних конфліктів				
Тема 1. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії	4	7	4	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення: 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Природа педагогічних конфліктів та технологія запобігання їх виникненню	4	7	4	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Захист проекту 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Усього	16	58	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психологія освітньої діяльності» використовуються підсумковий семестровий та поточний контроль.

Поточний контроль – здійснюється на практичних заняттях шляхом включеного спостереження викладачів за навчальною, навчально-професійною, квазіпрофесійною діяльністю здобувачів, під час якої фіксується ступінь вияву визначених компетентностей або їх складових. Зокрема це стосується інтенсивності та якості участі здобувачів в обговоренні питань, що стосуються сфери його наукових та освітньо-педагогічних інтересів, демонстрації ними власного авторитета, креативності, самодостатності, критичності мислення, доброчесності й відданості своїй справі, користуючись уніфікованими критеріями оцінювання (далі в таблиці «Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС).

За змістом, процедура контролю включає латентну перевірку ступеня засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплює тему лекційного та практичного заняття, але має особистісно зорієнтований, прозорий, фасилітуючий і коректний характер.

Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі захисту індивідуального проєкту, що пов'язує наукову роботу здобувача з дисципліною шляхом визначення ступеня досягнення майбутнім доктором філософії запланованих результатів навчання, а саме складових інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей.

Для підсумкового оцінювання слухачів використовуються, як правило, останні практичні заняття, під час яких захищається індивідуальний проєкт (реферат), сутність якого полягає у демонстрації екстраполяції здобутих результатів навчання в практику науково-дослідної та професійної діяльності здобувача. При цьому, викладач обговорює підсумкову оцінку, надаючи факти та аргументи щодо ступеню сформованості визначених в дисципліні компетентностей у здобувача, зокрема знань, умінь, практичних навичок, ціннісних установок та способів мислення.

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. До нарахованих протягом семестру балів додаються результати підсумкового семестрового контролю.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 2		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Змістовий модуль 3		24
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 1	12
	Оцінка проявлених компетентностей по темі 2	12
Захист проєкту	Експертна оцінка	28
Підсумкова оцінка		100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Залік
90-100	A	Відмінно. Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	зараховано
82-89	B	Добре. Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні	зараховано
75-81	C	Добре. Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Задовільно. Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною	зараховано

60-66	E	Задовільно. Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності	
35-59	FX	Незадовільно. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно. Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. Київ: НАУ, 2015. 240 с.
2. Галузинський В. М., Євтух М. В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. Київ: Інтел, 2005. 168 с.
3. Закалик Г. М., Терлецька Ю. М., Шувар Н. М. Психологія розвитку та успіху особистості: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 488 с.
4. Сущенко А. В., Кравченко В. М., Кузьменко Ю. А., Андреева К. О. Професійна підготовка майбутніх педагогів закладів вищої освіти на засадах менторства як педагогічна проблема. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2021. Т. 2. Вип. 79. С. 124-12 http://www.pedagogy-journal.kpi.zp.ua/archive/2021/79/part_2/23.pdf
5. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2017. 360 с.

Допоміжна

6. Сучасні напрями психологізації професійної підготовки фахівців: монографія у 4 т. / В. Й. Бочелюк, С. А. Білоусов, Г. О. Горбань, Т. А. Гришина, Т. Є. Гура та ін.; за ред. В. Й. Бочелюка. Запоріжжя: КПУ, 2011. Т. 2. 348 с.
7. Папуча М. В. Проблеми психології особистісного розвитку. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2008. 384 с.
8. Психологічні чинники самодетермінації особистості в освітньому просторі: кол. монографія / С. Д. Максименко, Г. В. Куценко-Лада, Н. В. Пророк та ін., за ред. С. Д. Максименка. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 400 с.